

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100152

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-02-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Ірина Володимирівна

2. PARKHOMENKO IRYNA VOLODYMYRIVNA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 04-01-2021

Спеціальність за освітою: Управління навчальним закладом

Місце роботи здобувача: КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ - ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА РОБОТИ З ТАЛАНОВИТОЮ МОЛОДДЮ

Код за ЄДРПОУ: 23820094

Місцезнаходження: вул. Серпнева, 14 а, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 55.053.012

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.27

Тема дисертації:

1. Розвиток історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти Північно-Східної України (друга половина XX – початок XXI століття)
2. Development of historical and local lore work in the institutions of extracurricular education of the North-Eastern Ukraine (second half of the XX – early XXI century)

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням, у межах якого з'ясовано теоретичні, змістові та організаційні засади розвитку історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти Північно-Східної України у другій половині XX ст. – на початку XXI ст. для обґрунтування перспектив використання інноваційного потенціалу досліджуваного освітнього феномену у процесі модернізації системи позашкільної освіти України. Представлена наукова розвідка знаходиться на стику різних наук, таких як історія України та історія педагогіки, загальне краєзнавство та історичне краєзнавство, дидактика, методика викладання окремих предметів. Міждисциплінарний дискурс досліджуваної сфери дозволив окреслити основоположні аспекти означеної проблеми, висвітлені науковими школами різних галузей знань. Аналіз поняттєво-

термінологічного інструментарію дослідження дозволив з'ясувати, що узагальнювальний концепт представленої проблеми – історико-краєзнавча робота в закладах позашкільної освіти Північно-Східної України, конкретизується через такі поняття, як: історико-краєзнавча робота, туристсько-краєзнавча робота, заклади позашкільної освіти, Північно-Східна Україна. Базуючись на термінологічному аналізі визначених понять, ми виділили три положення, що відображають основні підходи до дослідження окресленої історико-педагогічної проблеми як освітньої підсистеми, одного з видів діяльності дітей, каталізатора поглиблення знань з гуманітарних дисциплін. Дослідження розвитку історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти, порівняння регіональних особливостей у контексті зміни нормативно-правової бази, вдосконалення програмного та методичного забезпечення, оновлення форм та умов реалізації здійснено у діахронному та синхронному вимірі. Програмно-методична база історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти представлена навчальними програмами, затвердженими на загальнодержавному та регіональному рівнях, та методичними матеріалами, розробленими педагогами закладів позашкільної освіти. Перераховані документи та матеріали визначили концептуальні напрями змістового наповнення історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти та зміни організаційних форм, умов упровадження досліджуваного педагогічного явища у визначених хронологічних межах. Окреслено організаційні засади історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти Північно-Східної України. Класифіковано форми організації взаємодії з дітьми досліджуваного періоду. Відповідно до кількості залучених дітей до історико-краєзнавчої роботи, ми виділили три групи форм (індивідуальні, групові та масові (стаціонарні та пересувні)). З метою розгорнутого представлення умов упровадження історико-краєзнавчої роботи у вказаних закладах ми визначили такі основні базові орієнтири, як кадрове забезпечення та матеріально-технічна база. Узагальнено результати історико-краєзнавчої освіти в закладах позашкільної освіти досліджуваного регіону. Основним результатом історико-краєзнавчої роботи в закладах позашкільної освіти нами визначений історико-краєзнавчий продукт, зібраний у ході реалізації індивідуальних, групових та масових форм взаємодії з дітьми. Після систематизації, відповідного належного оформлення історико-краєзнавчий продукт став основою для створення нових музеїв закладів освіти або поповнення фондів вже існуючих.

2. The thesis is a comprehensive study, within which the theoretical, content and organizational foundations of historical and local lore work development in the extracurricular education institutions of the North-Eastern Ukraine in the second half of the XX century – early XXI century are clarified in order to substantiate the prospects of using the innovative potential of the studied educational phenomenon in the process of modernizing extracurricular education in Ukraine. An important element in the formation of a holistic view of historical and local lore work in the extracurricular education institutions as a pedagogical problem was the study of scientific thought generated by education theorists and practitioners. The historiography of the problem was analyzed, and its source base was determined. The state of elaboration of the problem of historical and local lore work development in the extracurricular education institutions of the North-Eastern Ukraine by highlighting and characterizing the periods of historiography (Soviet and modern) and types of historiographical works (dissertations, monographs, periodicals) was highlighted. The source base of the study was characterized by selection and analysis of three groups of sources (archival materials, published sources, works of scientists and teachers-practitioners). Analysis of conceptual and terminological tools of the study has revealed that the generalizing concept of the problem – historical and local lore work in the extracurricular education institutions of the North-Eastern Ukraine – is concretized through such concepts as: historical and local lore work, tourism and local lore work, extracurricular education institutions, North-Eastern Ukraine. Based on the terminological analysis of certain concepts, we have identified three provisions that reflect the main approaches to the study of the outlined historical and pedagogical phenomenon as an educational subsystem, one of children's activities, a catalyst for deepening knowledge in the humanities. For a detailed analysis, taking into account the essential characteristics of the studied problem, a historical review of the process of transforming the extracurricular education system of the USSR and Ukraine is conducted. The main milestones of the origin, formation and development of the extracurricular education institutions in the field of tourism and local lore work are outlined. The study of historical and local lore work development in the extracurricular education institutions, comparison

of regional features in the context of change of the normative-legal base, improvement of methodological provisions, updating of forms and conditions of its realization is carried out in diachronic and synchronic dimensions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бугрій Володимир Станіславович

2. Buhrii Volodymyr Stanislavovych

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чепіль Марія Миронівна

2. Chopil Mariia M.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кочубей Тетяна Дмитрівна

2. KOCHUBEI TETIANA DMYTRIVNA

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Огієнко Олена Іванівна

2. OHIENKO OLENA IVANIVNA

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойченко Марина Анатоліївна
2. BOICHENKO MARYNA ANATOLIIVNA

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Сбруєва Аліна Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Сбруєва Аліна Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.